

Bruxelles, 22.2.2018.
COM(2018) 77 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE VIJEĆU I EUROPSKOM PARLAMENTU

Izvješće o provedbi Carinskog akcijskog plana EU-a za borbu protiv povreda prava intelektualnog vlasništva za razdoblje od 2013. do 2017

Izješće o provedbi Carinskog akcijskog plana EU-a za borbu protiv povreda prava intelektualnog vlasništva za razdoblje od 2013. do 2017.

SADRŽAJ

UVOD	2
1. – Učinkovita provedba i praćenje novog zakonodavstva EU-a za carinsku provedbu prava intelektualnog vlasništva	3
1.1. Zakonodavstvo/Razvojni alati za provedbu nove uredbe EU-a.....	3
1.2. Iskorištavanje potpune funkcionalnosti COPIS-a	4
1.3. Uključivanje nositelja prava i dionika	5
1.4. – Godišnja objava statističkih podataka	5
2. – Suzbijanje glavnih trendova u trgovini robom kojom se povređuju prava intelektualnog vlasništva	6
2.1. Razvoj prilagođenog pristupa za promet pošiljaka i poštanski promet	6
2.2. Jačanje upravljanja carinskim rizicima	7
3. – Borba protiv trgovine robom kojom se povređuju prava intelektualnog vlasništva u međunarodnom lancu opskrbe	8
3.1. Jačanje suradnje s ključnim zemljama podrijetla, provoza i odredišta	8
3.1.1. Narodna Republika Kina	8
3.1.2. Hong Kong (Kina)	9
3.1.3. Međunarodna suradnja	9
3.2. Izgradnja kapaciteta za provedbu prava intelektualnog vlasništva u susjednim zemljama i zemljama kandidatkinjama	10
4. – Jačanje suradnje s Europskom promatračnicom za povrede prava intelektualnog vlasništva i tijelima za izvršavanje zakonodavstva.....	11
4.1. Uspostavljanje suradnje s Europskom promatračnicom za povrede prava intelektualnog vlasništva	11
4.2. Bolje uzajamno razumijevanje i suradnja carinskih, policijskih i pravosudnih tijela	12
ZAKLJUČAK.....	13
PREPORUKE	14

UVOD

Carinske uprave Europske unije imaju nadležnost zadržati robu za koju se sumnja da povređuje prava intelektualnog vlasništva koja su zaštićena pravom EU-a i nacionalnim pravom. Carina surađuje s dionicima, kao što su nositelji prava, druga nacionalna tijela i institucije odgovorne za provedbu i primjenu zakonodavstva koje se odnosi na prava intelektualnog vlasništva te s Europskom komisijom.

Vijeće je 2009. potvrdilo prvi Carinski akcijski plan EU-a za borbu protiv povreda prava intelektualnog vlasništva¹. Cilj je bio carini omogućiti da slijedi zajednički pristup za provedbu prava intelektualnog vlasništva i svoju pozornost usmjeri na područja koja predstavljaju najveći rizik.

Prepoznavanjem potrebe da se carinskim tijelima osiguraju potrebni alati za suočavanjem s novim trendovima u međunarodnoj trgovini robom kojom se povređuju ta prava, Vijeće je u prosincu 2012. donijelo Rezoluciju o Akcijskom planu EU-a za borbu protiv povreda prava intelektualnog vlasništva za razdoblje od 2013. do 2017.²

U tom drugom Akcijskom planu EU-a bila su navedena četiri strateška cilja:

- Učinkovita provedba i praćenje novog zakonodavstva EU-a za carinsku provedbu prava intelektualnog vlasništva.
- Borba protiv glavnih trendova u trgovini robom kojom se povređuju prava intelektualnog vlasništva.
- Borba protiv trgovine robom kojom se povređuju prava intelektualnog vlasništva u međunarodnom lancu opskrbe.
- Jačanje suradnje s Europskom promatračnicom za povrede prava intelektualnog vlasništva, koja je dio Ureda Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO) te s tijelima za izvršavanje zakonodavstva.

U Akcijskom planu Komisija je pozvana da u suradnji s državama članicama provede godišnje preglede njegove provedbe te da 2017. Vijeću podnese završno izvješće.

Ovo završno izvješće izradile su službe Komisije u suradnji s carinskim stručnjacima država članica. U njemu se prati opća struktura Akcijskog plana i uključen je niz preporuka za daljnje mjere.

¹ 2009/C 71/01 Rezolucija Vijeća od 16. ožujka 2009. o Carinskom akcijskom planu EU-a za borbu protiv povreda prava intelektualnog vlasništva za razdoblje od 2009. do 2012.

² 2013/C 80/01 Rezolucija Vijeća od 10. prosinca 2012. o Carinskom akcijskom planu EU-a za borbu protiv povreda prava intelektualnog vlasništva za razdoblje od 2013. do 2017.

GLAVNI REZULTAT

1. – Učinkovita provedba i praćenje novog zakonodavstva EU-a za carinsku provedbu prava intelektualnog vlasništva

1.1. Zakonodavstvo/Razvojni alati za provedbu nove uredbe EU-a

Nova Uredba (EU) br. 608/2013 o carinskoj provedbi prava intelektualnog vlasništva donesena je 12. lipnja 2013.³ i stupila je na snagu 1. siječnja 2014.

Upotunjena je Provedbenom uredbom Komisije (EU) br. 1352/2013 od 4. prosinca 2013.⁴ koja se odnosi na obrasce za zahtjev nositelja zahtjeva za mjere.

Kako bi se olakšala provedba tih novih zakonodavnih akata, Komisija je zajedno sa stručnjacima iz država članica i OHIM-om/EUIPO-om razvila internetski tečaj za učenje koji se bavi izmjenama do kojih za carine dolazi na temelju novog zakonodavstva u pogledu prava intelektualnog vlasništva. Tečaj je 2014. postao dostupan na web-mjestu Komisije (stranica GU TAXUD-a).

Donesen je **koordinirani plan EU-a za osposobljavanje**. Komisija je pomno uskladila ovu aktivnost s Europskom promatračnicom za povrede prava intelektualnog vlasništva, koja je pružila ulazne podatke o materijalnim pravima intelektualnog vlasništva.

Kampanja **posjeta radi pružanja podrške** provedena je između 2015. i 2017. u **svim državama članicama**. Posjeti radi pružanja podrške predstavljali su idealan instrument za iscrpan dijalog sa carinskim odjelima koji provode Uredbu (EU) br. 608/2013, kako bi se razjasnile moguće nedoumice u pogledu praktične provedbe, olakšala razmjena iskustava između različitih država članica i pružili potrebni savjeti.

U svakom su posjetu sudjelovali dvojica predstavnika Komisije (GU TAXUD) te dvojica stručnjaka iz država članica koja su se dobrovoljno javila.

Prije posjeta državama članicama podijeljen je upitnik sa standardnim nizom pitanja, koji je predstavljao osnovu za raspravu. Svi aspekti Uredbe br. 608/2013 bili su obuhvaćeni upitnikom i o njima se raspravljalo tijekom posjeta. Završno opće izvješće bit će sastavljeno nakon dovršetka svih posjeta i podijeljeno državama članicama.

Carinski stručnjaci za prava intelektualnog vlasništva istaknuli su kako korist postupka predstavlja to što stručnjaci iz različitih država članica imaju priliku raspravljati o praksama provedbe.

³ Uredba (EU) br. 608/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. lipnja 2013. o carinskoj provedbi prava intelektualnog vlasništva i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1383/2003 (SL L 181, 29. lipnja 2013., str. 15.).

⁴ Provedbena uredba Komisije (EU) br. 1352/2013 od 4. prosinca 2013. o uspostavi obrazaca utvrđenih Uredbom (EU) br. 608/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o carinskoj provedbi prava intelektualnog vlasništva (SL L, 18. prosinca 2016., str. 10.).

Na inicijativu njemačkih carinskih tijela u Münchenu je u listopadu 2016. organiziran **seminar Carina 2020.** o carinskoj provedbi prava intelektualnog vlasništva / usklađivanju postupka odobrenja zahtjeva za mjere i njihove obrade. Pravo intelektualnog vlasništva privatno je pravo koje provode carinska tijela, no povrede prava intelektualnog vlasništva rastuća su prijetnja gospodarstvu, građanima i sigurnosti. Teme o kojima se raspravljalo tijekom ta dva dana bile su kako najbolje riješiti takvu atipičnu situaciju za provedbeno tijelo te kako carinska tijela mogu postupati u pogledu odgovornosti / suočavati se s odgovornošću o određenim slučajevima. Administrativni sustav provedbe za carinu uspostavljen u Uniji na temelju Uredbe (EU) br. 608/2013 funkcionira na temelju zahtjeva koji nositelji prava moraju podnijeti carinskim tijelima. Sveukupne carinske mjere proizlaze iz tih zahtjeva za mjere. Stoga je ključno da je kvaliteta informacija koju sadržavaju zahtjevi za mjere dostatna za omogućavanje učinkovite carinske intervencije. Središte rasprave bila je snažna potreba za osiguravanjem visoke kvalitete za odobrene zahtjeve za mjere, osobito za zahtjeve za mjere na razini Unije.

Obavijest Komisije objavljena je 5. srpnja 2016. u Službenom listu i postala je dostupna na web-mjestu TAXUD-a. Njome se zamjenjuju „Smjernice Europske komisije o načinu na koji carinska tijela EU-a moraju provoditi prava intelektualnog vlasništva u pogledu robe, posebno lijekova, u provozu po EU-u” iz 2012. Njome se osobito nastoje carinskim tijelima pružiti smjernice i objašnjenja o provedbi odredaba o žigu za robu koja nije puštena u slobodni promet (uključujući u provoz), koje su obuhvaćene paketom reformi u području žiga (Uredba (EU) br. 2015/2424 koja se odnosi na žig EU-a i Direktiva (EU) br. 2015/2436 koja se odnosi na nacionalne žigove).

Komisija je 15. svibnja 2017. donijela **Izješće Europskom parlamentu i Vijeću o provedbi Uredbe Vijeća (EU) br. 608/2013 (COM(2017) 233 final)**. U zaključcima izvješća navodi se kako Komisija smatra da je provedba Uredbe br. 608/2013 zadovoljavajuća. Njome se osigurava široki raspon zaštite i postupaka koji se ispravno upotrebljavaju na području 28 država članica.

1.2. Iskorištavanje potpune funkcionalnosti COPIS-a

COPIS (informacijski sustav za sprječavanje krivotvorenja i piratstva), baza podataka EU-a za registraciju zahtjeva za mjere i njihovo širenje među carinskim tijelima, unošenje informacija o slučajevima zadržavanja te pružanje funkcije pretraživanja zahtjeva za mjere i slučajeva zadržavanja, počeo se primjenjivati 1. siječnja 2014. Carinska tijela postupno se prilagođavaju na sustav, koji će se i dalje prilagođavati kako bi odgovarao potrebama uprava.

Osposobljavanje za bazu podataka COPIS za carinske stručnjake iz država članica organizirano je prije početka primjene sustava i ponovljeno je u jesen 2017. (cilj osposobljavanja bili su registracija zahtjeva za mjere i podnošenje informacija o zadržavanjima).

Europska promatračnica za povrede prava intelektualnog vlasništva i Komisija pokrenule su projekt integracije između baze podataka o provedbi (eng. *Enforcement Database (EDB)*)⁵ i baze podataka COPIS kojim se nositeljima prava omogućuje elektronički prijenos informacija sadržanih u zahtjevima za mjere upravama predmetnih država članica putem baze podataka EDB u bazu podataka COPIS (cf. 4.1. – *Uspostavljanje suradnje s Europskom promatračnicom za povrede prava intelektualnog vlasništva*).

Poveznica između **baze podataka COPIS i informacijskog sustava za borbu protiv prijevara (AFIS)** koji je razvio OLAF treba započeti s radom do kraja 2017. Njome će se omogućiti da se rezultati zadržavanja podneseni u bazi podataka COPIS automatski prenesu u AFIS (čime će se spriječiti da carinske uprave država članica dvostruko unesu rezultate zadržavanja povezanih s pravima intelektualnog vlasništva).

1.3. Uključivanje nositelja prava i dionika

Kako bi se osiguralo da su nositelji prava i dionici odgovarajuće obaviješteni o novoj uredbi EU-a, Komisija je u lipnju 2013. organizirala namjenski sastanak s brojnim odabranim dionicima i predstavnicima carinskih uprava EU-a kako bi se predstavila nova uredba i raspravilo o praktičnim aspektima. Odgovarajuće informacije usmjerene su prema dionicima preko Europske promatračnice za povrede prava intelektualnog vlasništva te tijekom *ad hoc* sastanaka s nacionalnim savezima nositelja prava na koji je pozvana Komisija.

Ažurirano je *web*-mjesto Komisije Europa (GU TAXUD), a od administratora službi za pomoć MSP-ovima, portala TransAtlantic, Europskog patentnog ureda i Ureda Europske unije za intelektualno vlasništvo zatraženo je da osiguraju jednostavan pristup tim informacijama putem svojim *web*-portala.

Priručnik za nositelje prava ažuriran je i objavljen na *web*-mjestu TAXUD-a početkom 2014. Brojna carinska tijela država članica isto su tako putem svojih nacionalnih *web*-mjestu učinila dostupnim obrazac zahtjeva za mjere i priručnik za nositelje prava.

Dogovoren je i zajednički sastanak carinskih tijela u EU-u i dionika koji se odvija jedanput godišnje. Pokazao se vrlo dobrim forumom za raspravu o pitanjima od zajedničkog interesa za carinu i dionike.

1.4. – Godišnja objava statističkih podataka

Komisija priprema **godišnje izvješće o statističkim podacima** o provedbi prava intelektualnog vlasništva na vanjskim granicama EU-a na temelju podataka koje su prenijele uprave država članica (podaci se od 2015. izvoze izravno iz baze podataka COPIS).

Statistički podaci koje podnose države članice svake se godine dijele s Europskom promatračnicom za povrede prava intelektualnog vlasništva radi njihova uključivanja u Alat za podršku obavještajnom sustavu u borbi protiv krivotvorenja (ACIST). Taj je alat središnja

⁵ Baza podataka o provedbi (EDB): baza podataka koju je Europska promatračnica za povrede prava intelektualnog vlasništva razvila kako bi se tijelima za izvršavanje zakonodavstva pomoglo u prepoznavanju krivotvorene robe na način da se nositeljima prava omogući da na siguran način s tim tijelima dijele informacije o proizvodnji i logistici.

baza podataka za prikupljanje statističkih podataka o zadržavanjima izvršenima na granicama EU-a i na unutarnjem tržištu.

Podaci su podijeljeni i s Uredom Europske unije za intelektualno vlasništvo te s Organizacijom za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) radi istraživanja OECD-a/EUIPO-a „Trgovina krivotvorenom i piratskom robom” iz 2016.⁶

2. – Suzbijanje glavnih trendova u trgovini robom kojom se povređuju prava intelektualnog vlasništva

2.1. Razvoj prilagođenog pristupa za promet pošiljaka i poštanski promet

Rješavanje problema pošiljki nastalih internetskom prodajom robe kojom se povređuju prava intelektualnog vlasništva ključni je izazov za carine te je kao takav već utvrđen u Carinskom akcijskom planu EU-a za razdoblje od 2009. do 2012. Projektna skupina za carinsku provedbu prava intelektualnog vlasništva za male pošiljke već je formirana, kao što je predviđeno Akcijskim planom za razdoblje od 2013. do 2017., te je prvo bila usmjerena na podupiranje carinskih uprava u kontrolama malih pošiljki, a zatim na provedbu postupka.

U članku 26. Uredbe (EU) br. 608/2013 utvrđen je novi postupak koji se, na zahtjev nositelja odluke kojom se odobrava zahtjev za mjere carina, primjenjuje za borbu protiv krivotvorene i piratske robe koja se u malim pošiljkama šalje poštom ili kurirskom službom. Takva roba za koju se sumnja da povređuje pravo intelektualnog vlasništva može se na temelju takvog postupka uništiti bez uključivanja nositelja prava intelektualnog vlasništva kada postoji ili se pretpostavlja da postoji suglasnost deklaranta ili posjednika robe. Cilj postupka bilo je „što više smanjiti administrativni teret i troškove”.

Projektna skupina sastala se četiri puta. Na prvom sastanku u studenome 2013. u Bruxellesu, prije nego što se Uredba (EU) br. 608/2013 počela primjenjivati, pripremljen je početak primjene postupka. Skupina se ponovno sastala u Beču (2014.) nakon šest mjeseci primjene radi razmjene iskustava i utvrđivanja koristi i problema na koje se nailazi u svakodnevnoj primjeni postupka za male pošiljke. Skupina se ponovno dvaput sastala 2017. kako bi raspravila o rezultatima zadržavanja na temelju postupka za male pošiljke za 2014. i 2015. te o sljedećim posebnim aspektima postupka:

- uključivanju nositelja prava,
- ljudskim resursima u području provođenja postupka,
- definiciji „mala pošiljka” u Uredbi (EU) br. 608/2013,
- praksama obavješćivanja,
- troškovima, skladištenju i uništenju,

⁶ Trgovina krivotvorenom i piratskom robom: mjerenje utjecaja na gospodarstvo, OECD/EUIPO (2016.). https://euiipo.europa.eu/tunnelweb/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/Mapping_the_Economic_Impact_study/Mapping_the_Economic_Impact_en.pdf

– unošenju podataka koji se odnose na zadržavanje u bazi podataka COPIS.

Rezultati rasprave pokazali su da se nositelji prava i dalje u relativnoj maloj mjeri koriste postupkom, da je potrebno predvidjeti djelovanja podizanja svijesti i usmjeriti ih na same nositelje prava, a ne na njihove predstavnike (kako bi se naglasila dodana vrijednost za njih od takvog postupka).

Skupina je zaključila da se za sada postupak mora u potpunosti i na homogen način iskoristiti.

2.2. Jačanje upravljanja carinskim rizicima

U kontekstu jačanja upravljanja carinskim rizicima rezultat zahtjeva za redovitim pružanjem odgovarajućih informacija o riziku u pogledu prava intelektualnog vlasništva i carinskim kontrolama putem Sustava za zajedničko upravljanje rizicima (CRMS) bila je razmjena informacija o riziku među državama članicama putem uobičajenog obrasca informiranja o rizicima (RIF) – koji se odnosi na nove trendove i zapljene – u 224 slučaja 2014., 228 slučaja 2015. i 358 slučaja 2016., čime se pokazuje jasno povećanje.

Projektna skupina u okviru programa Carina 2020. pripremila je izvješće o analizi obrazaca informiranja o rizicima za krivotvorenu robu za 2014. koji su izdani i do čije je razmjene došlo putem sustava CRMS. U njemu se odražavaju novi trendovi u pogledu krivotvorene robe koji su dobiveni na temelju informacija sadržanih u odgovarajućim obrascima informiranja o rizicima u pogledu krivotvorene robe izdanih 2014. Izvješće je dostupno u odjeljku novosti sustava CRMS (samo za potrebe carine).

U razdoblju 2013.–2017., prioritete koje su utvrdile države članice i o kojima su države članice donijele odluku za provođenje **djelovanja prioriternih područja provjere (PCA)** bili su usmjereni na cigarete/provoz, robu dvojne namjene i vatreno oružje. Nisu utvrđeni prioritete u pogledu povreda prava intelektualnog vlasništva.

Zbog nedostatka resursa za sada nije došlo do konkretnog razvoja zajedničkog kriterija rizika.

Kad je riječ o **zajedničkim carinskim operacijama u pogledu prava intelektualnog vlasništva**, u razdoblju od 2014. do 2017. pet su organizirale države članice u suradnji s Komisijom ili Komisija. Operacija ERMIS iz 2014. bila je usmjerena na pošiljke koje u EU dolaze poštom iz trećih zemalja. Operaciju su proveli grčka carinska uprava i OLAF, a uključivala je carinske stručnjake iz različitih država članica i trećih zemalja. Cilj operacije REPLICIA, koja je isto tako provedena 2014. unutar okvira Azijsko-europskog sastanka (ASEM), bio je uvoz krivotvorene robe pomorskim prijevozom. OLAF je koordinirao operaciju koja je uključivala sve države članice EU-a, Norvešku, Švicarsku zajedno s ostalim međunarodnim partnerima ASEM-a, kao i Interpol, Europol te Svjetsku carinsku organizaciju. Operacija Wafers iz 2016. bila je usmjerena na krivotvorene poluvodiče uvezene u Europsku uniju iz Kine i Hong Konga (Kina), poštom ili kurirskim službama za ekspresnu dostavu. Operacija se provodila u koordinaciji nizozemskih carinskih tijela i OLAF-a uz sudjelovanje 12 država članica i potporu Europolu. Operacija RENEGADE organizirana je unutar okvira Azijsko-europskog sastanka (ASEM) kao dio zajedničkih napora u borbi protiv krivotvorene robe. Operaciju je koordinirao OLAF, a njezin je poseban cilj bila međunarodna trgovina

automobilskim rezervnim dijelovima putem pomorskih kontejnera. Zajednička carinska operacija POSTBOX iz 2017., pod vodstvom belgijskih, njemačkih i švedskih carinskih tijela na temelju mjere „Carina protiv internetskog kriminala” u okviru Radne skupine za carinsku suradnju, bila je usmjerena na borbu protiv prijevare u pogledu trošarina i nezakonite trgovine krivotvorenim robom, drogama i oružjem u pošiljkama koje se prenose poštom ili kurirskim službama za ekspresnu dostavu.

3. – Borba protiv trgovine robom kojom se povređuju prava intelektualnog vlasništva u međunarodnom lancu opskrbe

3.1. Jačanje suradnje s ključnim zemljama podrijetla, provoza i odredišta

3.1.1. Narodna Republika Kina

Komisija i Glavna carinska uprava Kine potpisale su 16. svibnja 2014. obnovljeni Akcijski plan koji se odnosi na carinsku suradnju EU-a i Kine u pogledu prava intelektualnog vlasništva (2014.–2017.) kao jedan od prioriteta Strateškog okvira za carinsku suradnju između EU-a i Kine (2014.–2017.) koji su isti dan potpisale. Time je omogućen nastavak operativne suradnje između službi Komisije i predstavnika 16 pomorskih i zračnih luka u EU-u s jedne strane i Glavne carinske uprave Kine i predstavnika iz 11 lokalnih kineskih carina s druge.

Financijska i logistička potpora omogućena je uglavnom putem programa IP Key, kojim upravlja OHIM/EUIPO.

Radna skupina EU-a i Kine za carinsku provedbu prava intelektualnog vlasništva sastala se šest puta tijekom razmatranog razdoblja kako bi raspravila o svim ključnim mjerama:

- 1. ključna mjera – zajednička analiza statističkih podataka o zapljenama radi otkrivanja općih trendova i rizika
- 2. ključna mjera – usmjerenost na visokorizične pošiljke u glavnim lukama
- 3. ključna mjera – promicanje suradnje između carine i drugih tijela za izvršavanje zakonodavstva radi zaustavljanja proizvodnje i likvidacije distribucijskih mreža
- 4. ključna mjera – zajednički razvoj partnerstava s poslovnim zajednicama u EU-u i Kini
- 5. ključna mjera – razmjena znanja i iskustva o politikama i praksama provedbe prava intelektualnog vlasništva

Akcijskim planom za razdoblje od 2014. do 2017. predstavljeno je novo razdoblje carinske suradnje EU-a i Kine u provedbi prava intelektualnog vlasništva. Taj se plan pokazao praktičnijim i ostvario je koristi od znanja dobivenog na temelju prethodnih programa suradnje. Utvrđeno je nekoliko praktičnih rješenja, a radni mehanizmi znatno su olakšani.

EU i Kina potpisali su 2. lipnja 2017. nov strateški okvir za carinsku suradnju koji obuhvaća razdoblje od 2018. do 2020. Novi Akcijski plan o carinskoj suradnji u pogledu prava

intelektualnog vlasništva za razdoblje od 2018. do 2020., koji je u fazi pripreme, dio je ovog novog strateškog okvira.

3.1.2. Hong Kong (Kina)

Komisija i Odjel za carinu i trošarine **Hong Konga (Kina)**, potpisali su 27. travnja 2015. Akcijski plan za suradnju u carinskoj provedbi prava intelektualnog vlasništva.

Usmjeren je na razmjenu statističkih podataka o zadržavanju u pogledu robe kojom se povređuju prava intelektualnog vlasništva, općih informacija o riziku i informacija o pojedinačnom slučaju te je njime predviđena zajednička analiza takvih informacija radi boljeg upravljanja carinskim rizicima. Kako bi se ispitali radni mehanizmi suradnje sadržani u Akcijskom planu, 1. listopada 2015. započeo je šestomjesečni pilot-projekt. Projekt je bio usmjeren na zračni promet, uz sudjelovanje pet zračnih luka u EU-u.

Glavni zaključak pilot-projekta bio je da bi s Akcijskim planom trebalo nastaviti uz sljedeće preporuke:

- * proširenje Akcijskog plana kako bi se njime obuhvatili svi zračni prijevoznici za ekspresnu dostavu u Hong Kongu;
- * spontana razmjena informacija o žigovima na koje se ne mogu poduzeti mjere i robi na koju se ne mogu poduzeti mjere kao što su oznake i materijal za pakiranje;
- * uključivanje većeg broja zračnih luka u EU-u u Akcijski plan;
- * uključivanje većeg broja lokalnih zračnih luka u određenoj državi članici sudionici;
- * koordiniranje razmjene prijavljivanja na središnjoj razini, osobito s većim brojem zračnih luka;
- * spontano uključivanje informacija o zadržavanjima u smjeru i iz smjera države članice koja nije sudionica;
- * provedba temeljitije usporedne analize statističkih podataka o zadržavanju na godišnjoj razini.

3.1.3. Međunarodna suradnja

Kad je riječ o poboljšanju razmjene informacija između država članica EU-a i službi Komisije s jedne strane te trećih zemalja s druge strane, tijekom godina došlo je do jačanja **uzajamne administrativne pomoći u carinskim pitanjima** s Ukrajinom, Hong Kongom (Kina), Vijetnamom i SAD-om u pogledu istraga koje OLAF provodi u sektoru prava intelektualnog vlasništva.

OLAF-ov časnik za vezu u Pekingu imenovan je 2016., osobito radi jačanja suradnje s nadležnim tijelima Kine i Hong Konga u pogledu istraga o cigaretama i krivotvorenoj robi. OLAF-ov časnik za vezu u Kijevu isto je tako olakšao razmjenu informacija povezanih s nekolicinom istraga u području prava intelektualnog vlasništva s ukrajinskim nadležnim tijelima.

Europol i OLAF potpisali su u rujnu 2016. aranžman o povezivanju OLAF-ovih stručnjaka s aktivnostima skupine za analizu COPY posvećene svim kaznenim djelima povezanim s pravima intelektualnog vlasništva, u cilju jačanja suradnje s Europolom i drugim tijelima za izvršavanje zakonodavstva.

U brojnim bilateralnim sporazumima koji su nedavno potpisani i sklopljeni, pregovorima Europske unije uspješno su integrirana poglavlja o zaštiti i provedbi prava intelektualnog vlasništva s člankom o pograničnim mjerama kojim se odražava pristup EU-a te će se ojačati provedba prava intelektualnog vlasništva u trećim zemljama (primjerice Gruziji, Moldovi i Vijetnamu).

U kontekstu ASEM-a jedan od prioriteta bila je borba protiv krivotvorenja i carinska provedba prava intelektualnog vlasništva.

Komisija i carinska tijela država članica bili su prisutni na brojnim **međunarodnim događanjima** kako bi širili znanje o novoj Uredbi i Carinskom akcijskom planu EU-a te kako bi saznali više o cjelokupnom stanju u pogledu provedbe prava intelektualnog vlasništva, među njima:

- Sedmi svjetski kongres za borbu protiv krivotvorenja i piratstva (Istanbul, 2013.);
- Konferencija o zajedničkom donošenju trajnih odgovora EU-a za krivotvorenje u Dublinu (2013.);
- Međunarodni sastanak na vrhu za provedbu prava intelektualnog vlasništva koji je 2014. održan u Londonu na inicijativu Ureda za usklađivanje na unutarnjem tržištu, Komisije i Ureda za intelektualno vlasništvo UK-a (usp. 4.1. Uspostavljanje suradnje s Europskom promatračnicom za povrede prava intelektualnog vlasništva); drugo izdanje ovog događanja bilo je u zajedničkoj organizaciji njemačkog ministarstva pravosuđa i zaštite potrošača te EUIPO-a u Berlinu 2017.

3.2. Izgradnja kapaciteta za provedbu prava intelektualnog vlasništva u susjednim zemljama i zemljama kandidatkinjama

Države članice sudjelovale su u brojnim djelovanjima usmjerenima na zemlje kandidatkinje i susjedne zemlje, a koja su se održavala u okviru projekta tehničke pomoći EU-a ili programa TAIEX (koji su omogućili studijske posjete stručnjaka iz zemalja kandidatkinja ili susjednih zemalja o provedbi prava intelektualnog vlasništva u zemljama EU-a ili angažman stručnjaka EU-a u zemljama kandidatkinjama ili susjednim zemljama putem *twinning* projekata).

Komisija je zajedno sa stručnjacima iz Njemačke i Hrvatske sudjelovala na seminaru koji je u Srbiji (2013.) organizirao Europski institut za javnu upravu (EIPA), posvećenom carinskim aspektima povreda prava intelektualnog vlasništva i kontrole na granici.

Misija pomoći Europske unije za granični prijelaz za Moldovu i Ukrajinu (EUBAM) organizirala je sastanak u Moldovi radi predstavljanja Uredbe (EU) br. 608/2013 (travanj 2014.).

Komisija je ujedno iskoristila priliku da na radionici o pravima intelektualnog vlasništva za zemlje euro-mediteranskog područja posvećenju borbi protiv piratstva i krivotvorenja (Bruxelles, 2013.) i seminaru na visokoj razini o carinskoj suradnji na istočnoj granici EU-a (Litva, 2013.) podigne svijest susjednih zemlja o važnosti pouzdanog postupka kako bi se osigurala učinkovita carinska provedba prava intelektualnog vlasništva na granici.

Učinci nastojanja EU-a da se u susjednim zemljama izgradi kapacitet za provedbu prava intelektualnog vlasništva možda su bili ograničeni zbog ograničene dostupnosti stručnjaka iz EU-a. Na to bi u budućnosti trebalo obratiti veću pozornost.

4. – Jačanje suradnje s Europskom promatračnicom za povrede prava intelektualnog vlasništva i tijelima za izvršavanje zakonodavstva

4.1. Uspostavljanje suradnje s Europskom promatračnicom za povrede prava intelektualnog vlasništva

Došlo je do daljnjeg razvoja suradnje u pogledu aktivnosti povezanih s carinom Europske promatračnice za povrede prava intelektualnog vlasništva. Osim što ju se povezuje s carinskim aktivnostima navedenima u godišnjem programu rada Promatračnice, Komisija je sudjelovala i na najvažnijim sastancima Promatračnice, kao što su plenarna sjednica, sastanci s javnim dionicima i sastanci radne skupine o pitanjima provedbe, javnoj osviještenosti i statističkim podacima.

Komisija sudjeluje i u novoj Tehničkoj skupini, uspostavljenoj na inicijativu Promatračnice, a kojom se nastoje pregledati postojeće baze podataka EU-a koje imaju ulogu u provedbi prava intelektualnog vlasništva na način da se opiše njihov sadržaj i utvrdi idealan način prijenosa za razmjenu informacija/podataka među njima. Time će Tehnička skupina pridonijeti otvaranju puta za jačanje suradnje između nadležnih tijela.

Komisija i određene carinske uprave zajedno su s policijskim i pravosudnim tijelima sudjelovale na *ad hoc* događanjima kao što su „Konferencija za jačanje znanja i svijesti o povredama prava intelektualnog vlasništva na internetu” OHIM-a/Europola (studeni 2014.).

Promatračnica redovito prima pozivnice za sudjelovanje na sastancima skupine carinskih stručnjaka za provedbu prava intelektualnog vlasništva kako bi se osigurala koordinacija zajedničkih aktivnosti povezanih s carinom.

Postignut je dogovor da se carinskim tijelima omogući pristup bazi podataka Promatračnice EDB putem mreže CCN/CSI. Baza podataka EDB izgrađena je na postojećim bazama podataka za intelektualno vlasništvo OHIM-a/EUIPO-a kao što su prikaz TM (prikaz Trade Mark), Designview i CESTO (Zajednički alat za podršku nadzornicima). Koristeći se bazom podataka EDB carinske uprave mogu pronaći ažurirane informacije o važenju prava ili pretraživati nositelje prava u slučaju zadržavanja po službenoj dužnosti.

Tijekom razvoja projekta baze podataka COPIS zaprimljeni su zahtjevi da se u okviru baze podatka COPIS omogući elektroničko podnošenje zahtjeva za mjere. S obzirom na to da baza podataka EDB sadržava relevantne informacije za podnošenje zahtjeva za mjere, ta se baza

podataka smatra prikladnom platformom za podnošenje informacija potrebnih u zahtjevima za mjere u elektroničkom obliku. Nakon kontakata između Komisije i Europske promatračnice o povredama prava intelektualnog vlasništva osmišljen je prijedlog za uključivanje funkcije „prije podnošenja zahtjeva za mjere” u bazu podataka COPIS kako bi se olakšao rad podnositelja zahtjeva i carinskih tijela.

Baze podataka COPIS i EDB povezane su od 1. srpnja 2015. Korisnički priručnik i druge dodatne informacije dostupni su putem koordinatora nacionalne zajedničke komunikacijske mreže.

U 2016. tim je alatom poslan prvi zahtjev za mjere elektroničkim putem, a 2017. nekoliko je velikih poduzeća počelo upotrebljavati bazu podataka EDB za podnošenje nacionalnih zahtjeva za mjere i zahtjeva za mjere na razini Unije.

Ta će povezanost za podnositelja zahtjeva smanjiti teret višestrukog podnošenja informacija, a za carinska tijela prikupljanje podataka zahtjeva za mjere u papirnatom obliku.

4.2. Bolje uzajamno razumijevanje i suradnja carinskih, policijskih i pravosudnih tijela

Komisija i carinske uprave nekih država članica 2013. sudjelovale su na raznim događanjima OHIM-a/Europola zajedno s policijskim i pravosudnim tijelima, kao što su seminari širenja znanja o krivotvorenim pesticidima i lijekovima (koji su obuhvaćali prava intelektualnog vlasništva i sigurnost proizvoda) te Interpolova Međunarodna konferencija o izvršavanju zakonodavstva u pogledu kaznenog djela povrede intelektualnog prava.

Promatračnica, Ured za intelektualno vlasništvo UK-a i Komisija zajedno su u lipnju 2014. u Londonu organizirali **sastanak na vrhu za provedbu prava intelektualnog vlasništva**. Dijelovi sastanka na vrhu bili su posvećeni „Izazovima u pogledu provedbe prava intelektualnog vlasništva na granici”, s radionicama posvećenima malim pošiljkama koje su rezultat internetskih narudžbi i iskorištavanju obavještajnih informacija. Tijekom rasprave utvrđeni su sljedeći elementi:

- ključna važnost primanja odgovarajućih informacija i njihovo dijeljenje s policijskim tijelima i drugim provedbenim tijelima;
- rastuća potreba za međunarodnom suradnjom i djelovanjem radi borbe protiv međunarodnog lanca opskrbe krivotvorinama.

Kao nastavak sastanka na vrhu Komisija je u veljači 2016. u suradnji s OHIM-om/EUIPO-om organizirala **Konferenciju na visokoj razini o suradnji između carinskih i drugih nadležnih tijela u borbi protiv povrede prava intelektualnog vlasništva**.

Taj je događaj omogućio platformu za raspravu i umrežavanje između carinskih, policijskih i pravosudnih tijela radi poboljšanja suradnje i uzajamnog razumijevanja odgovarajućih uloga i obveza pojedinačnog provedbenog tijela u borbi protiv povreda prava intelektualnog vlasništva. Na konferenciji su sudjelovali i predstavnici iz privatnog sektora.

Rasprava je prvog dana bila usmjerena na važnost i koristi razmjene informacija između provedbenih tijela, prepreke i izazove s kojima se pojedino tijelo suočava na praktičnoj razini, potrebu za pravovremenim komunikacijskim razmjenama iz smjera privatnog sektora prema provedbenim tijelima, koje bi provedbenim tijelima pomogle u učinkovitijoj analizi rizika.

Drugog dana događanja, na kojem su sudjelovala i kineska nadležna tijela, u središtu rasprave bila je vrijednost poticanja međunarodne suradnje između EU-a i svih kineskih nadležnih tijela uključenih u provedbu prava intelektualnog vlasništva, kao što su carina i policija te ured narodnog tužitelja.

Daljnje aktivnosti organizirane su u suradnji s Europskom promatračnicom za povrede prava intelektualnog vlasništva. One uključuju preglede postojećih baza podataka o slučajevima povreda i događanje širenja znanja, koje je održano u listopadu 2017. i koje je na operativnoj razini okupilo carinska i policijska tijela te tijela za nadzor tržišta kako bi raspravili o tome koje su ključne informacije među provedbenim tijelima za borbu protiv krivotvorenja na globalnoj razini EU-a.

ZAKLJUČAK

Sveukupno, carinska tijela država članica i Komisija uložili su znatne napore i proaktivno rade na rješavanju izazova povezanih s carinskom provedbom prava intelektualnog vlasništva i na ograničenju priljeva robe kojom se povređuju prava intelektualnog vlasništva u EU.

Upotrijebljena su sva sredstva kako bi se proširilo znanje o Uredbi (EU) br. 608/2013 te kako bi je svi javni i privatni dionici u potpunosti iskoristili. Posjeti radi pružanja podrške pokazali su se osobito korisnima kako bi stručnjaci iz država članica raspravljali o praksama provedbe te kako bi Komisija dobila opću sliku o provedbi.

Broj zahtjeva za mjere koje su odobrile carinske administracije u stabilnom je porastu (sa 26 865 u 2013. na 35 815 u 2016.).

Carinske mjere ostvarile su sljedeće rezultate u pogledu zadržavanja.

ZADRŽAVANJA	2013.	2014.	2015.	2016.
Slučajevi	86 854	95 194	81 098	63 184
Postupci	Nedostupno	Nedostupno	105 488	77 705
Artikli	39 917 445	35 940 294	35 568 982	41 387 132
Domaća maloprodajna vrijednost	768 milijuna EUR	617 milijuna EUR	642 milijuna EUR	672 milijuna EUR

Na svako se zadržavanje upućuje kao na slučaj koji može obuhvaćati jedan artikl ili više njih. Svaki slučaj može obuhvaćati artikle iz različitih kategorija proizvoda i artikle s različitim nositeljima prava. Države članice u bazu podataka COPIS svaki slučaj prijavljuju tako da informacije navedu po kategoriji robe i nositelju prava. Postupak zadržavanja pokreće se za svaku kategoriju robe i svakog nositelja prava, zbog čega ima više postupaka nego slučajeva.

Suradnja je pojačana u tri smjera:

- s dionicima;
- s Promatračnicom EU-a;
- s trećim zemljama.

Rješavana su i pitanja suradnje provedbenih tijela uključenih u borbu protiv povreda prava intelektualnog vlasništva, a u uspostavljenom dijalogu pokazana je važnost poduzimanja napora u tom smislu.

Međutim, trgovanje robom kojom se povređuju prava intelektualnog vlasništva i dalje je široko rasprostranjen i stalno rastući fenomen. Na temelju najnovijih dostupnih podataka iz 2013. međunarodna trgovina krivotvorenim proizvodima predstavlja do 2,5 % svjetske trgovine ili čak 338 milijardi EUR⁷. Utjecaj krivotvorenja osobito je velik u Europskoj uniji u kojoj krivotvoreni i piratski proizvodi čine do 5 % uvoza ili čak 85 milijardi EUR.

Potrebni su daljnji razvoji kako bi se osiguralo sljedeće:

- homogena provedba prava intelektualnog vlasništva na granicama diljem Unije;
- razvoj alata za upravljanje rizicima koji se odnose na prava intelektualnog vlasništva;
- jačanje carinske suradnje s policijom (uključujući Europol) i drugim provedbenim tijelima.

Daljnje djelovanje Komisije i država članica trebalo bi biti usmjereno na ove prioritete.

PREPORUKE

Povrede prava intelektualnog vlasništva i dalje su rastuća prijetnja i težak izazov koji je potrebno riješiti. Nakon što je koordinacija carinskih aktivnosti pokazala dodanu vrijednost za postizanje boljih rezultata, carinski akcijski plan za borbu protiv povreda prava intelektualnog vlasništva svakako bi trebalo ponovno provoditi u nadolazećim godinama.

Komisija je 29. studenoga 2017. donijela sveobuhvatan paket mjera za daljnje poboljšanje primjene i provedbe prava intelektualnog vlasništva u državama članicama EU-a, na granicama EU-a te na međunarodnoj razini. U Komunikaciji COM(2017) 707 od 29. studenoga 2017. pod nazivom „Uravnotežen sustav provedbe prava intelektualnog vlasništva kao odgovor na današnje društvene izazove”, koja je dio paketa, navodi se da će Komisija pružiti usmjereniju pomoć nacionalnim carinskim tijelima na temelju rezultata važećeg Carinskog akcijskog plana EU-a te surađivati s Vijećem na izradi novog Carinskog akcijskog plana 2018.

Preporuča se da se u budućem akcijskom planu razmotre sljedeći elementi:

⁷ Trgovina krivotvorenom i piratskom robom: mjerenje utjecaja na gospodarstvo, OECD/EUIPO (2016.).
https://euiipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/Mapping_the_Economic_Impact_study/Mapping_the_Economic_Impact_en.pdf.

O zakonodavstvu:

- Izmijeniti Provedbenu uredbu Komisije (EU) br. 1352/2013 od 4. prosinca 2013. o uspostavi obrazaca utvrđenih Uredbom (EU) br. 608/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o carinskoj provedbi prava intelektualnog vlasništva (SL L, 18.12.2016., str. 10.) radi prilagodbe paketu za žigove i promjenama u bazi podataka COPIS

O operativnoj učinkovitosti:

- Razviti upravljanje rizicima za povredu prava intelektualnog vlasništva
- Promicati zajedničku uporabu rezultata analize rizika, obavještajnih podataka o riziku i carinskih operacija država članica
- Osigurati odgovarajuću zaštitu skupova podataka i baza podataka, prava treće strane, privatnosti i povjerljivosti te zaštitne mehanizme koje je potrebno donijeti pri izradi, prikupljanju i širenju podataka
- Utvrditi moguće nedostatke u provedbi propisa o carinskom postupanju

O poslovnoj suradnji:

- Podići svijest nositelja prava o postupku za male pošiljke
- Nastaviti s godišnjim sastankom zajedničke skupine carina/dionika

O međunarodnoj suradnji:

- Nastaviti suradnju s ključnim partnerima kao što su Kina i Hong Kong (Kina)

Jačanje koordinacije s agencijama EU-a:

- EUIPO – Promatračnica EU-a
 - Jačanje analize trendova
 - Usklađivanje razvoja u IKT-u, kao što je podnošenje zahtjeva za mjere elektroničkim putem
- Europol
 - Jačanje carinske suradnje s policijom